

Svatí Římského kánonu

První eucharistická modlitba zvaná také Římským kánodem vzpomíná jména několika světců. Na prvním místě samozřejmě vzpomíná s úctou na Pannu Marii a jejího snoubence svatého Josefa. Následně se obrací na Ježíšovy apoštoly a mučedníky. Pokud však jména apoštolů jsou nám blízká a jejich životní příběhy známe, jména mučedníků zní poněkud vzdáleně a o nich samotných víme většinou pramálo.

Zkusme se tedy s nimi lépe seznámit a znovu objevit kořeny, ze kterých vyrůstá naše tradice, základy, na nichž stojí i dnešní církev, které všichni patříme.

Jako prvního z dvanácti světců kánon zmiňuje sv. Lína. Než poznáme jeho život, všimněme si, že počet svatých není náhodný. Číslo 12 symbolizuje univerzálnost Kristovy církve – která do všech čtyř světových stran šíří víru v trojjediného Boha. Proto také na starých mozaikách najdeme znázornění nebeského Jeruzaléma, obrazu církve v její úplnosti, jako ohrazené město nad čtvercovým půdorysem. Každá z hradebních zdí má tři brány, protože do Beránkova města mají přístup národy východu, západu, severu i jihu skrze křest ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého. Každá z bran pak je založena na vzácných kamenech, nesoucích jména apoštolů. Ti nejen rozsévají Boží slovo, ale víru v Krista zpečetili krví a stali se tak základy církve, která je nazývána apoštolská.

Právě prolítí krve pro Krista spojuje také světce, kteří ve výčtu následují. Je jich dvanáct: pět papežů a pak po jednom zástupci biskupů, jáhnů a pět laiků.

Prvním z nich je **sv. Línus**, nástupce apoštola Petra v Římě, a tedy druhý Papež. Jde o téhož Lína, kterého zdraví sv. Pavel v Druhém listu Timotejovi (2Tm 4,21). Přesná léta, kdy římské komunitě předsedal nelze ověřit. V oficiálním seznamu papežů se uvádí rok 68-79. V nejstarších výčtech římských Pontifiků, v Liber Pontificalis (56-67) a v Eusebiovy Dějínách církve (68-81) se údaje mírně liší. To ale nic nemění na tom, že jej všechny nejstarší seznamy římských biskupů, jak je zaznamenali Irenus z Lionu, Sixtus Julius Africanus, Hypolitus, Eusebius z Cesareje a Liberánský katalog z roku 354, svorně uznávají Lína za prvního Petrova nástupce. Podle Ireneia pocházel z Toskánska. Háv věků poodhalují snad také pozdější tradice, podle kterých se narodil v toskánské Volteře. V tomto původem etruském městě nedaleko Pisy je dodnes uctíván mezi nejslavnějšími rodáky a od roku 1480 stojí na místě jeho rodného domu také jemu zasvěcený kostel. Další poznání o jeho osobě je kusé. Liber pontificalis uvádí, že jeho otcem byl jistý Herculanus. Do Říma se vydal za studiem. Jeho život ale osudově nabral nový směr po setkání s Petrem, který ho nadchl pro Kristovo učení. Zdá se, že Línus dokonce v době Petrovy nepřítomnosti

v Římě působil jako jeho zástupce. Z Liber pontificalis se dále dozvídáme, že Línus předepsal, aby ženy přistupovaly k bohoslužbě s pokrytou hlavou. Nicméně je zřejmé, že jde o předpis převzatý z listu Korynt'ánům (1 Kr 11,5). Už Línovi je rovněž připisováno zavedení palia jako symbolu papežské autority.

Nejdůležitější události doby jeho pontifikátu byl konec židovské války a vyvrácení Jeruzalémského chrámu Římany. Pokud jde o smrt prvního Petrova nástupce, někteří dnešní badatelé nejsou za jedno s údajem tradovaným v Liber Pontificalis, podle něhož měl být papež Línus popraven 23. září roku 76 a byl pohřben na Vatikánském pahorku vedle Petra. Argumentují, že v té době nejsou správy o pronásledování křesťanů a že Irenus nejmenuje Lína mezi mučedníky. Jisté ale zůstává, že Línus stál skutečně v čele křesťanské komunity v Římě po smrti apoštola Petra a v Římském martyrologiu čteme: 23. září – v Římě sv. Línus, papež a mučedník, který jako první po blahoslaveném Petru Apoštolovi vedl římskou církev, byl korunován mučednictvím a pohřben ve Vatikánu, v blízkosti Apoštola.

Druhým nástupcem apoštola Petra byl jistý **Cletus**. Jeho pravé jméno však vyvolávalo pochyby v minulosti dávné i nedávné. V některých starých seznamech římských papežů se totiž vedle Cleta objevuje ještě jakýsi Anacletus. Proti tomu sv. Irenus z Lyonu, Eusebiovy Dějiny církve i prastará forma římského kánonu, zdvojení osob popírají. Také novodobá kritika posléze dospěla k tomu, že jde o jedinou osobu a že jméno Cletus je nejspíš zkrácenou formou původního Anacletus.

Papež Cletus stál v čele římské církve zhruba v 80 letech 1. století. Doba to byla velmi pohnutá. Zažil střídání císařů Vespasiána a Tita, i nástup Domitiána, který později rozpoutal jedno z nejkrvavějších pronásledování křesťanů (vyvrcholilo až po Cletově smrti, v roce 95).

Petrovy loďky se ujímal pravděpodobně krátce po té, co výbuch Vesuvu 24. srpna 79 pohřbil Stabie, Herculaneum a Pompeje, města, ve kterých žily nemalé křesťanské komunity. V císařském sídelním městě se mezitím z pokladů vypleněného Jeruzaléma dokončoval Fláviiovský amfiteátr – neboli Koloseum – a v roce 85 byl otevřen další impozantní podnik pro chlácholení senzacechtivých Římanů – Domitiánův stadion, jehož půdorys dnes kopíruje Piazza Navona.

K jeho působení nelze říct víc než nám zachovala tradice zaznamenaná v Liber pontificalis. Podle ní papež Cletus vysvětil 25 kněží a ustanovil, že mají být nakrátko ostříhaní. Kromě toho uctil památku apoštola Petra – nad místem jeho pohřbu vybudoval první náhrobek. V jeho blízkosti Vatikánském pahorku byl také pohřben, když sám vydal svědectví krve pro Krista. Památku Sancti Cleti Papae et martyris slaví římská církev 26. dubna.